

Нісходовська Олена

асистент кафедри економіки,
підприємництва, торгівля та біржової діяльності
Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БДЖІЛЬНИЦТВА НА СВІТОВОМУ РИНКУ

Бджільництво – галузь сільського господарства, яка займається розведенням бджіл, отриманням меду, воску та інших продуктів бджільництва. Бджоли також використовуються для запилення багатьох видів сільськогосподарських рослин з метою підвищення врожайності. А сам продукт бджільництва застосовується у медицині, фармакології тощо [1, 6].

Український ринок меду є одним з найбільш перспективних і розвивається на сьогодні найшвидше з усіх агропромислових галузей країни. [2,7]. Питання, що стосуються галузі бджільництва, є досить актуальними у розвитку національного сільського господарства, політиці експорту та міжнародної конкуренції.

У першому півріччі 2017 року Україна збільшила експорт меду майже удвічі порівняно з аналогічним періодом 2016-го: з 15,2 тис. тон до 29,6 тис. тон. Головні імпортери — США (\$18,9 млн), Німеччина (\$10 млн) і Польща (\$5,6 млн). Експорт в цій галузі зростає щороку величезними темпами: якщо в 2015 році його загальний обсяг склав 36 тис. тон, то в 2016-му він сягнув вже 56,9 тис. тон, а це збільшення у півтора рази (58%). А якщо в порівнянні з 2011, обсяг зріс майже в 4 рази.

За даними Державної служби статистики, головним ринком збуту українського меду - Європейський Союз —. В 2016 році в країни ЄС було експортовано 43 тис. тон цього продукту, тобто близько 75% від загального експорту меду. Головні фактори — доступність європейського ринку та низька

ціна українського меду — в 2016-му він був навіть дешевшим за китайський. Попит на цей продукт настільки великий, що квоти на його поставку (5 тис. тон у 2016 році та 5,2 тис. тон у 2017-му) вичерпуються за 2-3 дні. Українські ж експортери оптимальним обсягом квот вважають 20 тис. тон. Проте ЄС захищає власного виробника і з такими подарунками не квапиться. Наразі існують домовленості щодо поступового збільшення квоти на 3 тис. тон щороку, доки вона не сягне обсягу у 14 тис. тон. Цей проект розглядається в Європарламенті. Боротися нам є за що — близько 40% потреб споживачів ЄС задовольняються за рахунок імпорту.[5]

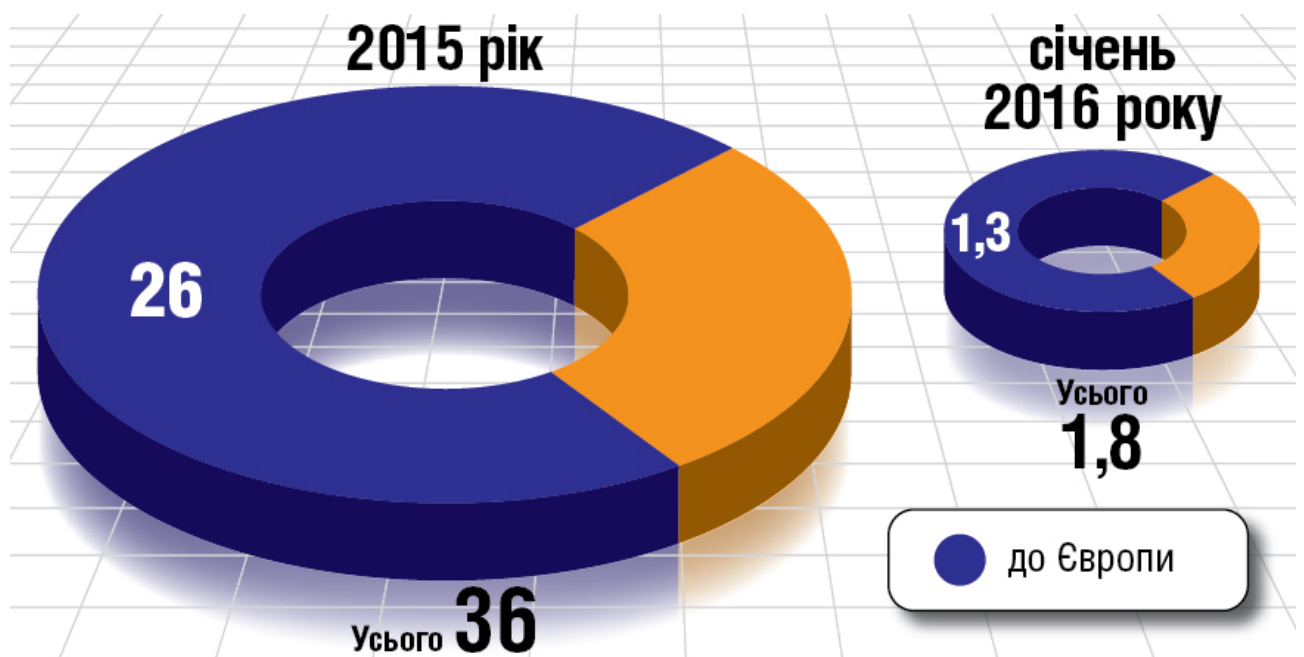

Рис. 1. Експорт меду з України за даними державної статистики України

Ринок США також перспективний. Усього 30% попиту там забезпечується власним виробництвом. Через це американський ринок надзвичайно конкурентний. Зокрема, активно змагаються за свою частку на ньому В'єтнам та Індія. Проте Україна не відстає і знаходиться в лідерах.

Оцінка сучасного стану галузі бджільництва України свідчить, що країна входить до п'ятірки головних виробників меду за валовим обсягом виробництва та споживання цього продукту на душу населення. Зважаючи на посилення інтеграційних процесів і міжнародної конкуренції, Україна виходить на світові

ринки бджільництва і в майбутньому може стати однією з головних експортоорієнтованих галузей нашої країни.

України може гідно конкурувати на міжнародних ринках. за умов створення відповідного рівня сертифікації в галузі бджільництва.

Українське бджільництво однозначно переживає період підйому. Проте, щоб цей успіх не став швидкоплинним, бджолярам та державі необхідно вдатися до системних кроків. Перші мають переходити на європейські стандарти виробництва, другі — почати захищати галузь. Без цього всі розмови про підкорення експортних ринків так і залишаться балачками.

Список використаних джерел

1. Бджільництво Географічна енциклопедія України: у 3 т. редкол. – К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1989–1993. – Т.1: А-ж. – С. 76–77.
2. Кукса В. Смугастий ринок. Якщо в Україні не залишиться сала, їстимемо мед / В. Кукса. – Дзеркало тижня, 2006. – № 1.
3. Нісходовська О.Ю. Державна підтримка аграрного сектору економіки України Збірник наукових праць: випуск 22 / Подільський державний аграрно-технічний університет; за ред. д.е.н., професора, Заслуженого працівника с.г. України, в.о. ректора університету (голова) В.В. Іванишина. – Кам'янець-Подільський: ПДАТУ, 2014.
4. Проблеми, стан та перспективи бджільництва в Україні. URL: <http://www.inenbiol.com/ntb/ntb5/pdf/9/3.pdf>
5. Урядовий кур'єр. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/chi-stane-pasichnik-miljonom/>
6. Черкасова И. А. Словарь-справочник по пчеловодству [А.И. Черкасова, И. К. Давыденко и др.]. – К.: Урожай, 1991. – 416 с.
7. The prospects for beekeeping in the expanded EU» URL: http://www.eurbee.org/Files/EurBee1_Abstract_New.pdf